

JAARVERSLAG 2016 A. A. BREDIUSSTICHTING

In het jaar 2016 maakte de A. A. Brediusstichting een nieuwe start. De Stichting heeft zich teruggetrokken in de oostvleugel van het kasteel, de Ridderzaal bleef beschikbaar voor lezingen, studiebijeenkomsten en concerten. Directeur Victoria van Aalst ging met pensioen, maar blijft zich inzetten voor de stichting. Dit leidde ook dit jaar tot een mooi programma waar enthousiast aan is deelgenomen.

Binnen het bestuur werd dit jaar besproken welke koers de stichting zou kunnen varen met een financieel bredere armslag dan voorheen en welke rol de bestuursleden daarin willen en kunnen spelen. Men kwam tot de slotsom dat deze tijd eenvoudigweg vraagt, zo niet schreeuwt om een koerswijziging in een meer humanitaire en actuele richting. Wij moeten ons richten op de probleemgebieden in onze wereld, met name het Midden-Oosten, waar niet alleen mensen lijden, sterven of op de vlucht slaan, maar ook de millennia oude geschiedenis en cultuur wordt vernietigd of nog dreigt te worden. 'Een volk zonder geschiedenis is geen volk en voor een land geldt hetzelfde', stelde een van de bestuursleden. Met deze nieuwe richting gaan we bekijken hoe wij daar iets tegenover kunnen stellen; en wat de Brediusstichting hierin kan betekenen? De bestuursleden zijn zeer bereid en verheugd zich ook zelf actief in te kunnen zetten bij de uitwerking en realisatie van ideeën. De nieuwe koers zal in de komende jaren gestalte krijgen.

Dr. Daniëlle Slootjes trad in november toe tot het bestuur van de Brediusstichting. Daniëlle is universitair docent en onderzoeker aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Na een studie Klassieke Talen in Groningen en een historisch promotieonderzoek in de VS woont en werkt ze sinds 2004 in Nijmegen. Haar onderzoek richt zich op massagedrag in Rome en Constantinopel, op de overgangperiode tussen Oudheid en Middeleeuwen zowel in het Westen als in het Oosten, op Laat-Romeinse en Byzantijnse bestuursstructuren, en op ontwikkelingen in het vroege Christendom.

Lezingen en studiebijeenkomsten

29 januari, 26 februari en 18 maart: *DIDASKALION VI*, oosters christendom en westerse cultuur, 'DE BERGREDE'

Zes studiebijeenkomsten op drie dagen o.l.v. drs. Leo van Leijssen, waarbij deze keer Jezus' fascinerende Bergrede en zijn zogeheten Veldrede centraal stonden. Daarbij werden spirituele teksten gelezen van auteurs die aan de bakermat stonden van de traditie van alle christenen (protestant, orthodox, katholiek) en daarmee aan de wortels van de Europese christelijke cultuur.

13 maart: *GELOVEN IS LIJDEN: KUNST EN RELIGIEUZE IDENTITEIT IN EGYPTE EN SYRIË*.

Deze lezing door dr. Mat Immerzeel werd in samenwerking met de Stichting Vrienden van de Orthodoxe Kunst gerealiseerd. De hedendaagse kopten menen dat hun gemeenschap de oudste is en bovendien rechtstreeks teruggaat op faraonisch Egypte. Deze zaken en andere aan christelijke identiteit verbonden aspecten stonden centraal in de lezing.

Zondag 30 oktober: *DE GOUDEN ROUTE NAAR SAMARKAND*

Voordracht door dr. Peter van Nunen. *De vertellingen van duizend-en-één nacht* hebben in Samarkand hun oorsprong. Hafiz, Goethe, Marlowe, Milton, Keats, Wilde: ze schreven allen over Samarkand. Maar er is één strofe die boven alle andere uittorent als de naam Samarkand genoemd wordt en dat is Flecker's vers waaraan de titel voor deze lezing is ontleend:

*We travel not for trafficking alone;
By hotter winds our fiery hearts are fanned:
For lust of knowing what should not be known
We take the Golden Road to Samarkand.*
James Elroy Flecker (1884-1915)

18 november: *FANTASTISCH, PSYCHOLOGISCH EN 'SOCIALISTISCH' REALISME IN DE RUSSISCHE LITERATUUR*, de eerste van drie studiebijeenkomsten.

Een nieuw initiatief: studiebijeenkomsten over werken uit de Russische literatuur, o.l.v. Hilde van Vlaanderen en Victoria van Aalst. Drie vertegenwoordigers van het Russische realisme werden gekozen uit het rijke aanbod in de Russische traditie.

'Fantastisch', 'satirisch', 'bizar' en 'grotesk', een greep uit de vele epitheta waarmee vele van de werken van Nikolaj Gogol, 'de demon van de Russische literatuur', omschreven kunnen worden. Dat geldt zeker voor zijn belangrijkste werk *Dode zielen*, dat op 18 november besproken werd. Deze schelmenroman is het enige voltooide deel van wat een trilogie had moeten worden.

Cursussen

16 januari, 13 februari, 12 maart, 16 april, 21 mei en 18 juni, 17 september, 22 oktober, 19 november en 17 december: *CONVERSATIE NIEUWGRIEKS VOOR GEVORDERDEN* in de vorm van rondetafelgesprekken in het Grieks, vanaf dit jaar alleen geleid door Marianthi Michailidou. Onderwerpen werden gevonden in de actualiteit en de literatuur. Ook werd gericht aandacht besteed aan grammaticale problemen. De belangstelling voor Nieuwgrieks neemt enorm toe, menen wij te mogen stellen.

30 januari, 27 februari, 19 maart, 23 april, 24 september, 29 oktober, 26 november, 10 december en 14 januari: *SPREEK- EN LUISTERVAARDIGHEID RUSSISCH VOOR GEVORDERDEN*. Docenten Tatjana Polman en Victoria van Aalst kozen de actualiteit, filmfragmenten, literaire werken en de moderne geschiedenis van Rusland als onderwerpen voor conversatie. Ook vertaalkwesties kwamen aan de orde. Aan de grammatica werd door middel van probleemgerichte oefeningen aandacht besteed.

6 februari en 15 oktober: *(OUD)KERK-SLAVISCH*

Met docenten Hans Thuis en Victoria van Aalst lazen de cursisten teksten uit het Oude Testament en vergeleken deze met woord en beeld op iconen. Daarnaast werden altijd weer ontwapenende gedeelten van de Oudrussische kronieken, die veel hagiografisch materiaal bevatten, gezamenlijk vertaald en besproken.

13 t/m 16 mei: *MUZIEK IN KASTEEL HERNEN*

Masterclasses viool en piano voor jonge musici vanaf 10 jaar, gegeven door Ilona Sie Dhian Ho en Michail Markov. Voor de zestiende maal werd het jaarlijkse 'Muziek in kasteel Hernen' georganiseerd. De cursus is bedoeld als ondersteuning van en aanvulling op de reguliere studie van aankomende, jonge musici.

Op Tweede Pinksterdag, 16 mei, vond het SLOTCONCERT plaats, uitgevoerd door de deelnemers aan de cursus.

8 t/m 15 juni: *INTENSIEVE CURSUS ICOONSCHILDEREN* o.l.v. de Roemeense icoonschilder Cristinel Ioan Pâslaru.

Thema voor de te schilderen icoon was naar keuze de icoon van de h. Petrus en de h. Paulus of de veel uitgebreidere voorstelling van 'De Transfiguratie op de Berg Tabor'. Voor deze iconen werkte Pâslaru details uit op vergrote schaal in de elkaar opvolgende fasen in het schilderproces. Deze detailtekeningen bleken van groot nut te zijn voor de deelnemers.

Concerten

De Brediusstichting hecht eraan een podium te bieden voor de vele getalenteerde musici van met name klassieke muziek.

28 februari: *DONATEURSCONCERT* gespeeld door Lisa Franken, piano en cello. Op het programma stonden zowel voor piano als cello solocomposities van Bach, Schubert, Liszt, Reger, Debussy, Albeniz en Piazzolla.

20 maart: Laretta Bloomer, piano met Quirine Scheffers (viool) en Prunella Pacey (altviool).

Tweede Pinksterdag 16 mei: *SLOTCONCERT* waarmee traditioneel 'Muziek in Kasteel Hernen' afgesloten werd. Alle deelnemers aan de masterclasses leveren een bijdrage. Zoals gebruikelijk was de belangstelling groot voor deze altijd weer verrassende en roerende, muzikale manifestatie

20 november: de Cubaanse Abel Rodríguez García, aanstormend talent op de viool, en Jelger Blanken, piano. Op het programma stonden werken van J. Brahms, H. Wieniawski en de Cubaanse componist Y. Hechavarría.

26 December, Tweede Kerstdag: kerstconcert door het in Hernen langzamerhand bekende dubbeltalent Lisa Franken, piano en cello. Op het programma stonden werken van o.a. J.S. Bach, F. Schubert, F. Chopin, Z. Kodaly en A. Piazzolla.

Expositie

26 t/m 28 maart: *VAN GEBRUIKS- TOT SIERVOORWERPEN UIT DE RIJKE RUSSISCHE VOLKSKUNST.*

Gedwongen door de lange en vaak ijskoude winters, zochten vooral de plattelandsbewoners naar zinvolle bezigheden binnenshuis. Deze vonden zij vaak in kunstnijverheid, het verfraaien en decoreren van gebruiksvoorwerpen, waarbij zich langzamerhand streekgebonden tradities ontwikkelden, die ook nu nog in ere worden gehouden. Volkskunst

is in principe anoniem en sober. Door het hoge artistieke niveau ontstijgen voorwerpen uit de Russische 'volkskunst' dit sobere niveau veelal en kunnen rustig 'kunstvoorwerpen' genoemd worden. Een mooi aantal bezoekers genoot van de vele verscheidene kleurrijke, soms bonte, creatieve producten uit met name het Russische Noorden. De tentoonstelling werd ondersteund met een lichtbeeldpresentatie.

Overige activiteiten

Publicaties

Gewerkt werd aan de uitgave van de akten van het symposium East and West in the Medieval Eastern Mediterranean III.

Tuinmarkt

Op de eerste zaterdag van juni maakt de Brediusstichting i.s.m. de Stichting Geldersche Kasteelen de organisatie Tuinmarkt Kasteel Hernen mogelijk. Dit is een sfeervolle tuinmarkt voor de echte tuinliefhebber, georganiseerd door een enthousiaste groep vrijwilligers uit de omgeving. Deze markt onderscheidt zich als echte specialiteitenmarkt. Meer dan 40 gedreven kwekers waren aanwezig, en de markt werd bezocht door meer dan 1500 bezoekers. De opbrengst gaat jaarlijks voor de helft naar een goed doel - deze keer was dat Woonzorgboerderij de Hagert in Leur - en voor de helft naar het subsidiefonds van de A.A. Brediusstichting. De Hagert heeft met de donatie van Tuinmarkt Kasteel Hernen de kruidentuin uitgebreid.

Samenwerking met derden

De Stichting Vrienden van de Orthodoxe Kunst heeft voor haar activiteiten in 2016 zeven keer gebruik gemaakt van de ruimtes van Kasteel Hernen.

De samenwerking tussen de A.A. Brediusstichting en de Stichting Geldersch Landschap en Kasteelen, de Stichting Vrienden van de Orthodoxe Kunst en de Katholieke Vereniging voor oecumene in Den Bosch verliep goed.